

Slovenija žrtev Kučanovega nacionalnega interesa in rdečih tajkunov

Vida Kocjan, foto: Buenos Dias, Urban Cerjak, Matic Štojs, arhiv Demokracije, Srdjan Zivulovic/BOBO, Gregor Pohleven

Tudi zaradi Kučanovega nacionalnega interesa je Slovenija v velikih težavah. Če Kučan in njegov krog izbrancev, tajkunov, ne bi ovirala procesa prehoda iz nekdanjega partijskega enoumja v razvit tržni sistem, bi danes res živeli v »drugi Švici«. Tako pa ...

Po preoblikovanju nekdanje družbene lastnine, kar so nekateri imenovali prva faza lastninjenja, smo priče novi privatizaciji, ko naj bi podjetja v državni lasti končno dobila nove lastnike, ki ne bi bili »država«. S prvo fazo preoblikovanja nekdanjega družbenega premoženja, ki se je začela

po osamosvojitvi in dosegla vrhunec po letu 1994, smo zdaj priče vnovičnemu prerazporejanju državnega premoženja.

Kot jara kača Proces privatizacije se v Sloveniji vleče kot jara kača, saj traja že 25 let. Koliko premoženja je še v državni lasti, pa zaradi

razpršenosti med različnimi skladi in družbami vedo le redki. To, da je država najslabša lastnica, smo že ugotovili, kot tudi to, da je veliko narobe prav zaradi izmišljenega in nepremišljenega domnevnega nacionalnega interesa, za katerim so se in se še skrivajo interesi posameznikov, tesno

prepletenih z vodilnimi politikami nekdanjega totalitarizma.

»Naše« banke V času po osamosvojitvi in prehodu iz totalitarnega v tržni sistem smo se v Sloveniji nenehno soočali z bankami v državni lasti in s težavami, ki so izhajale iz tega. Danes

Page: 16

Reach: 15000

Country: SLOVENIA

Size: 2875 cm2

2 / 6

Kučan, nekdanji predsednik države in predsednik Foruma 21. Mencinger je medtem izvajal prevzem družbe, v kateri je bil zaposlen, to je danes EIPF, ekonomski inštitut, nekoč Ekonomski inštitut pravne fakultete. Mimogrede, Mencingerjev sin je izvajal prevzem družbe Delikatesa v Ljubljani, kjer mu naj bi bil svetoval tudi oče, družba pa je nato zašla v velike poslovne težave. V imenu nacionalnega interesa so Kučan in njegov krog po letu 2004 odkrito ustavljali privatizacijo podjetij, ki so bila v državni lasti. Njihovi dejanski razlogi za vzpostavitev normalnega tržnega gospodarstva pa so bili vse kaj drugega kot resnična skrb za državo. Pravi razlogi so bili ohranjanje vpliva. Moč je namreč odvisna od denarja.

Forum 21 Kučanov krog je pojem nacionalni interes iznašel po letu 2004, skoraj sočasno z ustanovitvijo Foruma 21, za katerega je Janez Janša marca 2004 v intervjuju z naslovom Slovenija je pred odločilnimi koraki za revijo Ampak dejal: »Po Sloveniji kroži šala, da je Forum 21 dobil ime zato, ker imajo njegovi člani, kot so Škrabec, Česko, Jankovič in ostali pod palcem vsak najmanj 21 milijonov dolarjev in da je ta vsota pogoj za članstvo. Sandi Česko, lastnik multinacionalke, kot sam pravi, kapitalist po stasu in glasu in eden najbogatejših Slovencev, pa je nedavno tega po tajnem sestanku za ustanovitev foruma na TVS dejal, da bodo podpirali leve oziroma socialdemokratske opcije. Časnik Finance je ob tem zapisal, da člani foruma obvladujejo velik del slovenske borze in finančnih tokov nasploh. Res lepi levičarji. Najbolj zanimivo pa je to, da sta se tajnega sestanka udeležila tudi predsednik vlade in parlamenta. Dočim sta nekoč Šinigoj in Potrč vsaj javno hodila na CK h Kučanu, ko je bil ta še šef komunistične stranke, pa se danes, kot je pisalo v že omenjenem časniku, predsednik slovenske vlade Tone Rop tihotapi na sestanek bodočega foruma skozi stranski vhod nekega zakotnega hotela. Kakorkoli, po mojem mnenju je v krogu, ki zahaja h Kučanu, veliko sposobnih in pametnih ljudi, nikakor pa to

poznamo Novo Ljubljansko banko (NLB), Novo Kreditno banko Maribor (NKBM) in Abanko, na tajkunski zasebni banki, Factor banko in Probanko, pa bodo mnogi kmalu pozabili. Ostalo pa bo v spominu, da nas je tako imenovana sanacija državnih bank samo decembra 2013 stala blizu 5 milijard evrov. To je bila že druga sanacija, če smo natančni, nalitje davkoplačevalskega denarja v banke v državni lasti; 5 milijard evrov je bilo v tistem času približno toliko kot danih in nikoli vrnjenih posojil nekaterim, največkrat skrbno izbranim podjetjem v lasti tajkunov. Nobena skrivnost namreč ni, da so banke posojila v takšnih primerih najpogosteje dajala na lepe oči, na »ime ključnega vodilnega«, kot sta se izrazila ljubljanski župan Zoran Jankovič in Bine Kordež, nekdanji vodilni

v kranskem Merkurju. Po nekaterih podatkih je v bankah še za enkrat toliko tako imenovanih slabih posojil. Ali bo temu sledila nova dokapitalizacija, še ni znano. Vsaj ena od bank, to je NKBM, pa naj bi bila tik pred dokončno prodajo enemu od tujih skladov, čeprav uradni podatki upravljavcev državnega premoženja tega še ne kažejo. Za NLB naj bi vlada pod vodstvom Mira Cerarja razmišljala tudi o tem, da bi ta ostala v pomembni državni lasti, kot strateška naložba torej. Če se bo to udejanjilo, bo to pomenilo, da bo nomenklatura še naprej imela banko za stvari, kot smo jim bili priče več desetletij, vsake toliko časa pa bomo davkoplačevalci banko »sanirali«. Načrt delno spominja tudi na nekdanjo banko SIB, ki je bila ob koncu prejšnjega tisočletja banka tranzicijske

levice. Delovala je po lastnih pravilih, pri čemer je nihče v državi ni nadziral. Vodstvo banke je bilo nastavljeno politično, takšno je bilo tudi njeno delovanje. Banka je po letu 1995 poslovala z zelo veliko izgubo, posojila so prejemale izbranci, Banka Slovenije kot osrednji regulator bančnega trga pa je zanemarila svoje dolžnosti. Banka SIB je potem ugasnila, posli so delno prešli v Factor banko in Probanko, nato pa še v NLB in NKBM. Povedati želimo, da je imela tranzicijska levica vedno vsaj eno svojo banko, ki jo je spravila na kolena, račun za to pa postavila davkoplačevalcem.

Nacionalni interes, tajkuni Tako so nastajali tudi tajkuni. Pojavil se je pojem nacionalni interes. Izumil naj bi ga bil ekonomist Jože Mencinger, posvojil pa Milan

Page: 16

Reach: 15000

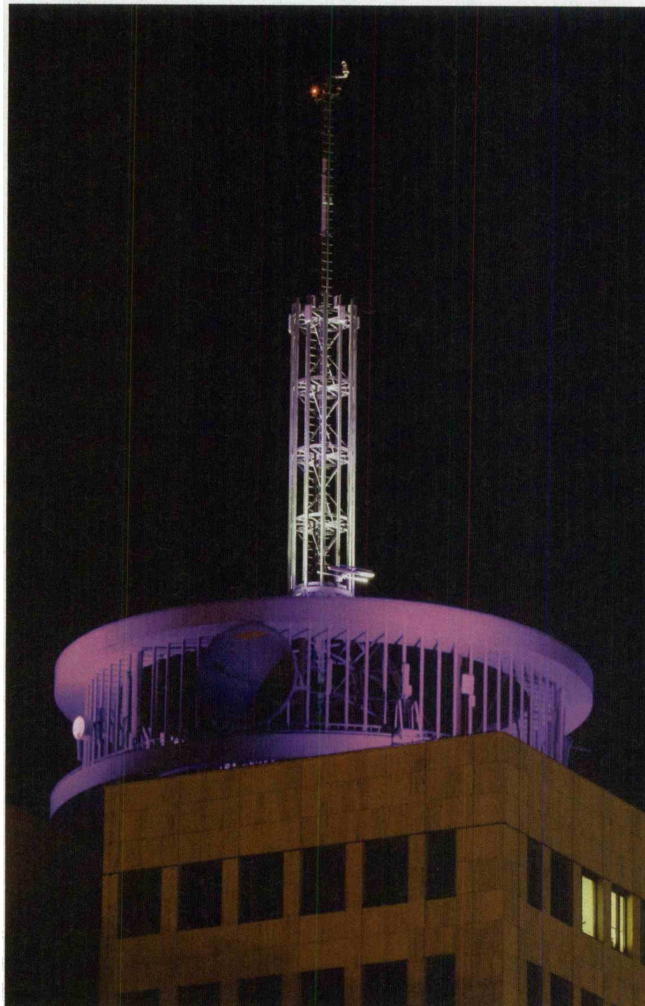
Country: SLOVENIA

Size: 2875 cm2

3 / 6

ni nekakšna socialdemokratska alternativa. Pošteno bi bilo, če bi končno pogledali na koledar in na svoje bančne račune ter ljudi ne bi zavajali s takšno retoriko. Prav tako mislim, da bi bilo pošteno in zelo koristno za slovensko demokracijo, če bi Kučan končno ustanovil svojo stranko. To bi naredilo politični prostor pregleden in razumljiv, spletkarjenje iz ozadja pa k temu zagotovo ne prispeva.«

NKBM in Telekom Od 2004 do 2008 je vlado vodil Janez Janša. To je bila edina vlada doslej, ki je svoj mandat izpeljala do konca, v celoti, brez večjih pretresov. Med drugim je Janševa vlada pripravila predlog odloka o programu prodaje državnega finančnega premoženja za leti 2008 in 2009. Program je novembra 2007 v državnem zboru predstavil poslanec Zvone Črnač. Dejal je: »Izhodišča, na katerih temelji program prodaje državnega finančnega premoženja za leti 2008 in 2009, izhajajo iz ukrepov za pregleden in postopen umik države iz gospodarstva in ukrepov za usklajeno privatizacijo največjih gospodarskih družb v lasti države, ki jih je vlada sprejela v okviru gospodarskih in socialnih reform. Pri tem je pomembno, da država v družbah, ki so strateškega pomena za državo, ohrani tudi po privatizaciji odločujoč vpliv. Pri vsaki kapitalski naložbi mora biti pripravljen program za privatizacijo, ki mora izhajati iz analize potreb panoge in potreb podjetja glede nadaljnjega razvoja, ter na osnovi tega izdelana ustrezna privatizacijska metodologija. Metode in postopki kapitalskih naložb morajo biti izbrani tako, da omogočajo zasledovanje več ciljev, kjer je poleg maksimiranja prodajne cene pomembna še vzpostavitev lastniške strukture, ki bo dolgoročno zagotavljala učinkovito upravljanje in razvoj. Nesporno sta, kot smo slišali, najpomembnejši kapitalski naložbi, ki se trenutno prodajata, deleža države v Novi Kreditni banki Maribor in v Telekomu.« Spomnimo, Zvone Črnač je program prodaje NKBM in Telekom Slovenije v državnem zboru predstavljal že leta 2007. Skoraj

Če bi Telekom prodali v času prve Janševe vlade, bi država za delnico prejela 400 evrov, zdaj naj bi bili kupci zanjo pripravljeni odšteti le nekaj več kot 100 evrov.

osem let kasneje se ne tem področju ni premaknilo nič. Ni treba dodajati, da je program prodaje državnih naložb, o katerih je novembra 2007 v državnem zboru govoril Črnač, pripravila pa ga je vlada Janeza Janše, padel. Tako kot je leta 2008 na volitvah zaradi

montiranega procesa Patria padel tudi Janša oziroma SDS na volitvah ni zbrala dovolj glasov, da bi spet oblikovala vlado. Danes je že jasno, da je SDS volitve leta 2008 izgubila tudi zaradi »Telekoma«. Dodajmo še, da je Črnač v parlamentu novembra 2007 govoril še

o tem, da se končuje prvi del prve faze privatizacije Nove Kreditne banke Maribor. Model je bil drugačen, kot je bil v preteklosti pri NLB, ko državljani nismo imeli možnosti sodelovati pri nakupu njenih delnic. Pri privatizaciji NKBM pa smo lahko pod enakimi pogoji sodelovali vsi državljani. Zagotovljena je bila neka mera pravičnosti, kot jo je pač mogoče glede na obliko privatizacije zagotavljati. Črnač je takrat še dejal: »Predvidena je stimulacija za vse, ki bodo lastniki delnice eno leto, zato bi bilo prav, da kljub skorajšnji možnosti nadaljnje prodaje, ki se bo zgodila z umestitvijo delnic na borzo, to naložbo državljani smatrajo kot dolgoročno za svoje otroke, za svoje vnuke, da bo vsaj ena slovenska banka ostala tudi v slovenski lasti.« Z volitvami 2008 se je tudi to spremenilo, danes, več kot sedem let pozneje, so kupci delnic NKBM razlašeni, delnice so bile izbrisane, banka je tik pred sklenitvijo prodaje. Dodajmo še Črnačeve besede: »Očitno so bili načini privatizacije v preteklosti drugačni, sicer bi bil na seznamu 100 najbogatejših Slovencev vsaj kakšen član Slovenske demokratske stranke. Očitno je pa trditev o tem, da na tem seznamu ni članov SDS, nekatere v opoziciji in njihove simpatizerje tako razburila, da so v preteklih dneh z lupo iskali vsaj enega s seznama, ki bi bil vsaj blizu naši stranki. Niso ga našli.«

Lahko bi bilo drugače Leta 2008 je bila iz Slovenije na Finsko uvožena afera Patria, SDS je volitve izgubila, vodenje vlade je prevzel trojček, sestavljen iz strank tranzicijske levice (SD, LDS in Zares). Ko je konec leta 2008 v Slovenijo pljusnila svetovna gospodarska kriza, so finančni holdingi in z njim povezana podjetja začeli padati kot domine. Na robu propada so se znašle tudi slovenske državne banke. Slovenija je po zaslugi t. i. Kučanovega nacionalnega interesa padla na najnižjo točko po osamosvojitvi. Vlada pod

Ekonomist Jože Mencinger naj bi bil izumil termin nacionalni interes za širšo javnost», Milan Kučan pa ga je posvojil. Ob tem je Mencinger vzporedno vodil svoje tajkunske posle.

Page: 16

Reach: 15000

Country: SLOVENIA

Size: 2875 cm2

4 / 6

vodstvom Boruta Pahorja je bila pri soočenju s krizo neučinkovita. S svojimi potezami jo je samo poglobila. Resno se je s krizo soočila šele druga vlada Janeza Janše leta 2012, ki je sprejela zakon o uravnoteženju javnih financ, pokojninsko in delovnopravno reformo, ustanovila Družbo za upravljanje terjatev bank in Slovenski državni holding. S tem je vlada leta 2012 preprečila bankrot države. Vlada Janeza Janše se je morala v marcu 2013 posloviti, razlog je bilo razbijalsko in danes ničvredno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije (KPK). Imenovana je bila nova vlada pod vodstvom Alenke Bratušek, ki pa je morala zaradi zahtev iz Bruslja nadaljevati načrtano pot Janšev

prodajo. Zapisali smo že, da je takratni finančni minister Uroš Čufer dejal: »Poslovni model Slovenije, ki ne deluje, temelji na veliki meri kreditov, navzkrižnem lastništvu in korporativnem upravljanju. Kriza je pokazala na slabosti takega modela. To bomo spremenili. ... Prvi korak je prodaja paketa 15 podjetij.« Določeni so bili deleži v Adrii Airways, Aeru, Elanu, Fotoni in Heliosu, za katere je postopek prodaje takrat že tekel. Na seznamu za prodajo so se znašli tudi deleži v Aerodromu Ljubljana, Adrii Airways Tehnika, NKBM, Telekomu Slovenije, Cinkarni Celje, Gospodarskem razstavišču, Palomi, Termah Olimia Bazen, Uniorju in Žitu. Do sedaj so bili

Kučan nacionalnega interesa v Elanovem času »še ni poznal«

Milan Kučan, zadnji predsednik Centralnega komiteja ZKS in nekdanji predsednik države, se za nacionalni interes v primeru Elana iz Begunj ni zmenil. Po pričevanju Pavla Kodra je iz Elana samo v štirih letih (od 1986 do 1990) prejel za 400 tisoč mark daril.

Zavlačevanje prodaje in opiranje na »Kučan-Mencingerjev« nacionalni interes nas je v zadnjih desetletjih stalo več milijard evrov. Bo kdo odgovarjal?

vlade. Zaradi visoke zadolženosti, izčrpanosti podjetij v državi lasti in obljub tujini je morala proces privatizacije nadaljevati. Tega mora zdaj nadaljevati tudi premier Miro Cerar.

V zadnjem hipu Ko se je Slovenija znašla na robu bankrota, je državni zbor junija 2013 sprejel seznam državnih naložb za

prodani državni deleži v Fotoni, Heliosu in Aerodromu Ljubljana (natančen seznam je viden v posebni tabeli). Danes Družba za upravljanje slabih terjatev bank (DUTB) prodaja terjatve, ki so jih na DUTB prenesle nekatere banke v državni lasti. Tako je DUTB nedavno ameriški Bank of America, Merrill Lynch International Limited prodala terjatve

štirih podjetij, in sicer Proteja in skupine ACH, Elana, Polzele in Adrie Airways.

Mercator, Laško Ko omenimo besedo privatizacija, ne moremo mimo Mercatorja. Poslovni sistem je bil v letu 2014 prodan hrvaški družbi Agrokor v lasti Ivica Todorića. Mercator je bil prek slabih terjatev delno v lasti državnih

bank. V zadnjih dneh pa je epilog doživela tudi prodaja Pivovarne Laško. Kupila jo je nizozemska družba Heineken. Spomnimo: leta 2001 je Pivovarna Laško z blagoslovom Kučanovega klana sprožila tako imenovano pivovarsko vojno. Takrat so želeli Pivovarno Union kupiti Belgijci, Pivovarna Laško pod vodstvom Toneta Turnška pa je s pomočjo politike to želela preprečiti. S tem se je sprožila velika vojna izčrpanja, ki je pripeljala do tega, da se je v začetku leta 2005 belgijski Interbrew umaknil. Pivovarna Laško je postala lastnica ljubljanske pivovarne in z njo povezanih družb, med drugim Radenske. Proces se je nadaljeval s poskusom menedžerskega prevzema, ki ga je izvajal Boško Šrot, nekdanji član SD, izbranec Toneta Turnška in Kučanovega Foruma 21. Šrot si je s pomočjo botrov zadal prevzem gospodarstva v velikosti pol Slovenije, kot smo temu takrat rekli. Ustvarili so pravo hobotnico, na koncu pa se je vse sesulo

Za Mercator je Zoran Jankovič sodelavci, tudi tistimi iz Foruma 21, pripravil menedžerski prevzem že leta 2005. Ni mu uspelo.

Page: 16

Reach: 15000

Country: SLOVENIA

Size: 2875 cm2

5 / 6

kot hiška iz kart. Boško Šrot je danes v zaporu na Dobu, v zaprtem delu, kar kaže, da se je z nečim zelo zameril svojim botrom.

Cilj – vzdržne finance Omenili smo le nekaj vidikov privatizacije in nekaj podjetij. Izognili se nismo niti nacionalnemu interesu, ki v tem primeru res nima kaj početi. Cilj prodaje kapitalskih naložb v lasti države je namreč s proračunskega vidika zagotoviti likvidne prejemke, zato je pomembno doseči čim višjo kupnino. Slednje je za makroekonomske interese države nujno, saj je povezano tudi z gospodarskim razvojem države. Z višjo kupnino se v državni proračun posredno ali neposredno prelije več denarja. Ko je državni zbor 13. junija 2013 sprejel sklep o odprodaji državnih naložb v 15 slovenskih podjetjih, je v sklepu med drugim zapisal, da je pri prodaji državnih kapitalskih naložb treba zagotoviti doseganje makroekonomskih ciljev, zlasti trajne in stabilne rasti gospodarstva, izboljšanja kakovosti in zmogljivosti javnih storitev ter zagotovitve uspešnejšega in konkurenčnega gospodarskega sistema. Med cilji prodaje kapitalskih naložb je še navedeno, da morajo biti kupnine za posamezne deleže skladno z zakonom o javnih financah namenjene za odplačilo dolgov v računu državnega proračuna financiranja. Poleg navedenega se lahko uporabijo še za namen, določen s posebnim zakonom ali z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto, za nakup novega stvarnega ali finančnega premoženja države z namenom spodbujanja gospodarstva in plačilo stroškov pripravljanih dejanj za prodajo kapitalskih naložb. Pri slednjem se je doslej največkrat omenjala zagotovitev manjkajočih sredstev za izplačilo pokojnin oziroma za vzdržnost pokojninsko-invalidskega sistema v državi.

Če bi zmogli . . . Ob tem moramo omeniti, da se je zadolženost Slovenije po letu 2008 povečala za 23 milijard evrov, z 8,6 na več kot 31 milijard evrov. Slovenija za obresti na posojila tako vsako leto plačuje višje zneske; v letu 2015 naj bi samo za obresti

Med prvimi se je v imenu nacionalnega interesa v boj za pivovarsko industrijo ob izdatni pomoči Milana Kučana spustil Tone Turnšek, propadli tajkun Boško Šrot je bil njegov naslednik, ki je delal po istih navodilih.

plačali več kot tisoč milijonov evrov oziroma skoraj sedmimo vseh proračunskih prihodkov. Država vsako leto tudi porabi več kot ustvari, kar pomeni, da je javnofinančni primanjkljaj letno okrog 1,5 milijarde evrov. Kot država presegamo vse dogovorjene maastrichtske kriterije, ki smo se jim zavezali ob vstopu v Evropsko unijo. Če bi torej dobro gospodarili s svojim premoženjem, bi bilo stanje v Sloveniji danes drugačno – živeli bi bistveno laže.

Seznam 15 podjetij Ob vseh teh makroekonomskih podatkih je torej na dlani, da mora Slovenija nadaljevati leta 2013 sprejeto strategijo odprodaje državnih naložb. Tudi zaradi zahtev držav članic evroobmočja, katerega članica je tudi Slovenija. Na junija 2013 sprejetem seznamu podjetij za prodajo, katerih deleži so v državni lasti, je 15 podjetij. Iz pregleda je razvidno, da je država že

prodala deleže v družbah Helios, Fotona in Aerodrom Ljubljana. Seznam se je tako zmanjšal na 12 podjetij. Postopki za prodajo so se že začeli in so v teku v naslednjih družbah: Adria Airways, Aero, Elan, Cinkarna, Nova Kreditna banka Maribor (NKBM), Telekom Slovenije in Žito. Za nekatere od navedenih se v javnosti zdi, da so prodaje že končane, vendar podatki Slovenskega državnega holdinga (SDH) kažejo, da ni tako. Državni zbor je 21. junija 2013 sprejel soglasje k odprodaji naložb Republike Slovenije, Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Kad), Slovenske odškodninske družbe (Sod), Modre zavarovalnice, D.S.U, družbe za svetovanje in upravljanje ter Posebne družbe za podjetniško svetovanje (PDP). Pri tem je pooblastil Sod, zdajšnji SDH, za začetek postopka prodaje naložb. Iz preglednice je razvidno, da SDH prodaja le določene

deleže družb, v nobeni od njih državni delež ni 100-odstoten. Najnižji državni delež je bil v družbi Helios iz Domžal (17,85-odstotni) in ta je bil prodan med prvimi.

Prodaja letališke infrastrukture

Doslej je bil prodan tudi lastniški delež v družbi Aerodrom Ljubljana, in sicer 10. oktobra 2014. Gre za Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana, ki je glavno slovensko letališče ter pokriva večino potniškega in tovornega zračnega prometa v državi, pomembno vlogo pa ima tudi v letalskem logističnem segmentu v širši regiji. Takrat še Sod je 5. februarja 2014 z odvetniško pisarno Schönherr sklenila pogodbo o pravnem svetovanju v postopku prodaje delnic družbe Aerodrom Ljubljana. Poziv za izkaz interesa za nakup večinskega svežnja delnic družbe Aerodrom je bil objavljen 20. marca 2014, pri tem pa navedeno, da je letališče dobičkonosno in nezadolženo. Začel se je postopek prodaje 75,5-odstotnega deleža družbe. SDH je 7. julija 2014 sprejel zavezujoče ponudbe za nakup delnic Aerodroma Ljubljana. Začela so se ekskluzivna pogajanja, 5. septembra 2014 pa je bila podpisana pogodba o prodaji Aerodroma med SDH in nemško družbo Fraport AG. Slednji je nakazal kupnino 10. oktobra 2014. Za 75,5-odstotni delež v Aerodromu Ljubljana je država prejela nekaj manj kot 135 milijonov evrov. Za toliko je bila torej tujemu kupcu, v tem primeru nemškemu, prodana letališka infrastruktura. Letališče obseg poslovanja pod tujim lastništvom, ne državnim, povečuje, pričakovanja za prihodnost so velika.

Adria Airways Posredno je z Aerodromom Ljubljana povezana družba Adria Airways, ki upravlja z letali. V tem delu je SDH v imenu in za račun Republike Slovenije, DUTB in PDP podpisal sporazum o skupnem nastopu pri prodaji delnic družbe,

Branimir Štrukelj in Dušan Semolič, vodilna večna sindikalista: prvi aktivist za javni sektor, drugi aktivist SD za gospodarstvo: do tega, koliko delovnih mest je bilo izgubljenih zaradi tajkunstva in »nacionalnega interesa«, se javno nista nikoli opredelila.

Page: 16

Reach: 15000

Country: SLOVENIA

Size: 2875 cm2

6 / 6

katerih delež skupno predstavlja 91,58 odstotka osnovnega kapitala Adrie Airways. Pogodba je bila podpisana 8. januarja 2015. 20. marca 2015 so družbe podpisale mandatno pogodbo s finančnim svetovalcem pri prodaji tega lastniškega deleža. Svetovalec pri nadaljevanju prodajnega postopka Adrie Airways je družba KPMG.

NKBM leta 2007 in danes SDH, ki v imenu Republike Slovenije vodi postopek prodaje 100-odstotnega poslovnega deleža v NKBM, je prejel zavezujoče ponudbe za nakup delnic družbe NKBM. Obvestilo o tem je SDH objavil 20. januarja 2015, po tem datumu pa o morebitni prodaji NKBM na spletni strani SDH ni več nobenega obvestila. NKBM je tranzicijska levica uničila že po letu 2007. Po izvedenem odkupu **malih delničarjev**, državljanov, bi bilo stanje lahko povsem drugačno. Namesto tega smo bili priče prelivanja denarja na bančne račune slovenskih tajkunov, vnovične dokapitalizacije in zdaj prodaje. Postavlja se vprašanje, zakaj NKBM nismo prodali že prej.

Telekom – pipica za izbrance Tudi Telekom Slovenije je bil na seznamu odprodaje naložb v letih 2007 in 2008, to je še pred krizo. Takratna Janševa vlada je padla tudi zaradi Telekoma, prodaja se je vlekla, roko nad njegovim poslovanjem ima že ves čas tranzicijska levica, po nekaterih navedbah Gregor Golobič, nekdanji

glavni tajnik LDS in nato predsednik stranke Zares. Prodaja Telekomu, ki naj bi veljal za sesalno meko nekaterih iz tranzicijske levice, se še vedno vleče. Po podatkih SDH se je 13. aprila 2015 iztekel rok za oddajo zavezujočih ponudb za nakup večinskega deleža družbe Telekom Slovenije. SDH v imenu Republike Slovenije, Kada, Pozavarovalnice Sava, Zavarovalnice Triglav in v svojem imenu (konzorcij prodajalcev) vodi postopek prodaje 4.754.523 rednih imenskih kosovnih delnic, ki predstavljajo 72,75-odstotni delež osnovnega kapitala družbe. Telekom Slovenije je prejel samo eno zavezujočo ponudbo za nakup večinskega deleža v družbi. Pri tem spomnimo na afero, povezano z zdaj že nekdanjim obrambnim ministrom in članom SD Jankom Vebrom, katere posledica je bila zelo nizka cena ponudbe. Čeprav si v SD in v tranzicijskem omrežju zelo prizadevajo, da do prodaje Telekomu ne bi prišlo, je SDH 14. aprila 2015 objavil podatek, da se postopek prodaje 71,75-odstotnega Telekomovega deleža nadaljuje.

Cinkarna Celje Na seznamu 15 podjetij za prodajo je tudi Cinkarna Celje, za katero je Sod 10. aprila 2014 podpisala pogodbo s finančnim svetovalcem pri prodaji 72,88-odstotnega deleža. Pri prodaji sodeluje svetovalna družba DC Advisory. Nato pa je SDH 25. avgusta 2014 kot eden od prodajalcev Cinkarne Celje sklenil

Seznam podjetij za prodajo

	Podjetje	Delež
1.	Adria Airways tehnika, d. d.	52,33
2.	Adria Airways, d. d.	71,95
3.	Aero, d. d.	32,60
4.	Aerodrom Ljubljana, d. d.	64,85
5.	Cinkarna Celje, d. d.	31,42
6.	Elan, d. o. o.	66,37
7.	Fotona, d. o. o.	70,48
8.	Gospodarsko razstavišče, d. o. o.	29,51
9.	Helios Domžale, d. d.	17,85
10.	Nova KBM, d. d.	81,71
11.	Paloma, d. d.	71,01
12.	Telekom Slovenije, d. d.	72,38
13.	Terme Olimia bazeni, d. d.	49,70
14.	Unior, d. d.	44,97
15.	Žito, d. d.	27,24

Seznam prodaje podjetij oziroma državnih deležev v njih je bil potrjen na 39. izredni seji državnega zbora, ki je bila 21. junija 2013.

- Prečrtano pomeni, da so državni deleži v teh družbah že prodani, prodajni postopki pa končani. Prodani so torej deleži v družbah: Helios, Fotona in Aerodrom Ljubljana.

- Postopki za prodajo so v teku v naslednjih družbah: Adria Airways, Aero, Elan, Cinkarna, NKBM, Telekom Slovenije in Žito.

Vir: Slovenski državni holding, d. d.

pogodbo še s slovenskim pravnim svetovalcem, odvetniško družbo Odvetniki Šelih in partnerji, s. p., d. o. o., tokrat za 11,41 odstotka lastništva Cinkarne. Javno povabilo za izkaz interesa za morebitni nakup večinskega deleža v Cinkarni je nato konzorcij prodajalcev objavil 1. oktobra 2014. 12. decembra 2014 pa je SDH javnost obvestil, da prodajni postopek Cinkarne Celje prehaja v drugo fazo. Morebitnih kupcev niso razkrili.

Tudi Žito Na seznamu je tudi prodaja Žita. Rok za oddajo zavezujočih ponudb za nakup 183.398 delnic družbe se je iztekel 30. januarja 2015. To predstavlja 51,55-odstotni delež osnovnega kapitala družbe Žito. Konzorcij prodajalcev tega deleža sestavljajo: Modra zavarovalnica, Slovenski državni holding, KD Kapital, KD Skladi, Adriatic Slovenica in NLB Skladi. SDH je nato sporočil, da so prejeli več zavezujočih

ponudb. Vsebinska ponudba je poslovna skrivnost. Čeprav se v javnosti pojavljajo podatki, da je Žito že prodano, v SDH temu ne pritrujejo. Očitno delujejo po načelu: dokler denarja na bančnem računu ni, ni še nič prodano.

Za konec V članku smo predstavili nekatere primere prodaj podjetij, da vemo, kako to poteka. O tem se v javnosti zelo malo govori. Iz navedenega je razvidno, da prodaja še ne pomeni propada podjetja. Odgovorni lastniki namreč ne kupujejo ali prodajajo kar tako, še manj dovolijo, da podjetja nekdo po nepotrebnem izčrpa. Primer Aerodroma Ljubljana, kjer je država prodala letališko infrastrukturo, pa kaže, da s tem ni nič narobe. Infrastrukture, to je zemljišč in stez, namreč lastnik ne more odnesti iz države. Pomembno pa je, da je podjetje začelo rasti. Nacionalni interes, kot nam ga je prodajal Milan Kučan skoraj 15 let (začelo se je s Pivovarno Union leta 2001), je torej floskula, za katero se skriva vse kaj drugega, kot je resničen nacionalni interes. **■**

Gregor Golobič, nekdanji glavni tajnik LDS, nato predsednik propadle stranke Zares, član Pahorjeve vlade v letih od 2008 do 2011, zadolžen za Telekom